

KÖNYVISMERTETÉS

B. M. Volin: Statisztika és politika

(*Statisztikai Kiadó Vállalat, Budapest, 1951.*)

A „Szocialista Statisztika Könyvtára“ c. kiadványsorozat tizedik számaként jelent meg B. M. Volin professzor „Statisztika és politika“ c. munkája második átdolgozott és bővített kiadásának magyar fordítása.

Volin professzor munkájának alap gondolata Leninnek a statisztikára vonatkozó egyik alapvető tétele: „A társadalomgazdasági statisztika a társadalom megismerésének egyik leghatalmasabb fegyvere“. Erre a fontos tételre építi fel Volin professzor egész munkáját. A politikában a társadalomgazdaság fejlődésének törvényeiből kell kiindulni, mert hiszen Lenin megállapítása szerint „... a politika nem más, mint sűrített közgazdaság“. A konkrét gazdasági kérdésekben pedig nem lehet tájékozódni statisztika nélkül. A statisztikának és a politikának ez az elszakíthatatlan kapcsolata fegyver a szocializmus, illetve a kommunizmus építéséért vívott harcban.

A szovjet statisztika a kommunista társadalom építése ügyének szolgálatában áll, a szocialista állam fegyvere a népgazdaság tervezésében és irányításában. A statisztika megalapozott adatokat szolgáltat a szocialista gazdaság és kultúra emelkedéséről, a rendelkezésre álló anyagi forrásokról, az új technika fejlődéséről és a műszaki-gazdasági normák teljesítéséről. A statisztika segítséget nyújt a tervteljesítés ellenőrzéséhez, feltárja a termelőeszközök jobb kihasználására, a munkatermelékenység fokozására, a nyers- és tüzelőanyag gazdaságos felhasználására, stb. szolgáló tartalékokat.

A társadalomgazdasági statisztika elméleti alapja Marx-Engels-Lenin-Sztálin politikai-gazdaságtani tanítása.

Szerző Lenin és Sztálin műveiből vett gyakorlati példában mutatja be a szo-

cialista statisztika helyes alkalmazását. Idézi például Lenin „Objektív statisztika“ c. munkáját, amelyben Lenin szemléltetően kimutatta, hogy a cári törvények kétharmada az orosz tőkésék egyenes és közvetlen gyakorlati érdekeinek kielégítésére, s a munkászavargásoktól való megvédésére szolgált. Sztálin elvtárs „Anarchizmus vagy szocializmus“ c. munkájában emlékeztet arra, hogy a múlt század nyolcvanas éveiben nagy vita támadt az orosz forradalmi értelmiség körében, melyik osztály lehet az a forradalmi erő, amely Oroszország felszabadítását megvalósíthatja. A választ Sztálin és Lenin is egyformán adták meg: ez az osztály nem lehet más, mint a proletariátus, amely szüntelenül növekszik és erősödik, amely előrehajtja a társadalmi életet és maga köré gyűjt minden forradalmi elemet.

A földbirtokstatisztika adatainak mélyreható elemzése alapján mutatta ki Lenin, hogy a proletariátusnak végig kell vinnie a demokratikus forradalmi átalakulást magához kapcsolva a paraszt-ság tömegét, hogy az önkényuralom ellenállását erőszakkal letiporja. Lenin nemcsak az oroszországi politikai és gazdasági viszonyokat tanulmányozta, hanem minden oldalról vizsgálta a világ gazdasági helyzetét jellemző statisztikai adatokat is. „Az imperializmus, mint a kapitalizmus legfelsőbb foka“ c. zseniális munkája számos statisztikai munka felhasználása és kritikai feldolgozása alapján készült. Statisztikai adatok segítségével alkotta meg elméletét, hogy a szocializmus győzelme lehetséges egyetlen különálló országban és hogy a szocializmus minden országban való egyidejű győzelme a kapitalizmusnak ezekben az országokban való egyenlőtlen fejlődése miatt lehetetlen.

Sztálin elvtárs, miként Lenin is, a gazdasági kérdések elsajátítására tanít, hogy mindenkor helyesen, bolsevik módon tudományosan tudjunk tájékozódni politikai kérdésekben. A társadalom-gazdasági statisztika kérdéseinek elsőrendű fontosságát tulajdonít.

Kalinin 1939-ben Sztálin elvtárs 60. születésnapjára a következőket írta: „Sztálin elvtárs nemcsak ahhoz ért, hogy a Párt és a széles tömegek figyelmét lenini módon valamely, az adott időben központi kérdésre irányítsa, hanem ahhoz is, hogy mélyrehatóan elemezze az ország társadalomgazdasági fejlődését és ennek az elemzésnek alapján fog hozzá a bátor politikai cselekvéshez“. Sztálin elvtárs arra tanítja az állami vezetőket, hogy az ország gazdasági életének mélyreható elemzését és tervezését a statisztika

segítségével végezzék, minthogy „... a Központi Statisztikai Hivatal számadatai nélkül egyetlen igazgatási szerv sem számíthat ki semmit és nem tervezhet semmit“.

Szerző Lenin és Sztálin műveiből vett példák egész során mutatja be hogyan kell a statisztikát biztos irányítéként használni a politikai-gazdasági kérdésekben való tájékozódásra. Behatóan ismereti a korrigált átlagok, a csoportosítások, a kombinációs táblák, az indexszámok, az elemzés és kiértékelés, stb. lenini-sztálini módszereit.

B. M. Volin munkája a szocializmus minden aktív építőjének — politikusnak, történésznek, filozófusnak, közgazdásznak, statisztikusnak, stb. egyaránt nélkülözhetetlen segédeszköze feladatainak eredményes elvégzéséhez.

FOLYÓIRATSZEMLE*

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

STATISZTIKA

Elmélet, módszertan, történet, szervezet

Gruzín, V.: *A nyilvántartás és a statisztika a Szovjetunióban.* 1—3. old. (Statistický Obzor. 1950/1—2.)

Kozlov, T.: *A statisztika a társadalmi megismerés hatalmas fegyvere.* 7—20. old. (Vesznyik sztatistiki. 1950/4.)

Perina, J.: *A szovjet statisztikai számvitel.* 111—129. old. (Statistický Obzor. 1950/1—2.)

Dr. Smrcina, O.: *A bolgár statisztikai szolgálat megszervezése.* 145—148. old. (Statistický Obzor. 1950/1—2.)

Vyikactil J.: *A kiválasztás felhasználása az ipari üzemek összeírásánál.* 53—57. old. (Statistický Obzor. 1950/1—2.)

Tervgazdálkodás

Okrouchly, J.: *A statisztika feladatai a szocialista gazdaság építésében.* 8—16. old. (Statistický Obzor. 1950/1—2.)

Ipar

Herbst, P.: *Az iparstatisztika megszervezésének és végrehajtásának elvei a Szovjetunióban.* 17—19. old. (Statistický Obzor. 1950/1—2.)

Munkabér

Korda, B.: *A munkaügyi statisztika kérdéseiről.* 92—97. old. (Statistický Obzor. 1950/1—2.)

* Ebben a rovatban a Központi Statisztikai Hivatal könyvtára által beszerzett legfrissebb folyóiratszámok jelentősebb cikkeit soroljuk fel szak szerinti csoportosításban. A külföldi cikkek címeit magyar fordításban adjuk.

Mezőgazdaság

Levityin, I.: *Az öntözéses földművelés statisztikájának feladatairól.* 21—29. old. (Vesznyik sztatistiki. 1950/4.)

Életszínvonal

Gordik, Sz.: *Az amerikai háztartási statisztika hamistátsái és az USA dolgozóinak elszegényedése.* 54—65. old. (Vesznyik sztatistiki. 1950/4.)

Lakásügy

Lakásösszeírás Nagy-Berlin szovjetzónájában. (1949. szeptember 29.) (Berliner Statistik. 1950/6.)

Égésügy

Sangin, N. S.: *A mezőgazdasági népesség megbetegedési arányai.* 30—33. old. (Szovjetszkaja zdravoohranyenije. 1950/6.)

Közigazgatás

Közigazgatási és gazdaságstatisztikai adatok. 141—145. old. (Berliner Statistik. 1950/6.)

POLITIKAI IRODALOM

Duclos, J.: *A Francia Kommunista Párt megalkulása és fejlődése.* 32—40. old. (Bolsevik. 1950/24.)

Ehrenburg: *Az emberiség ügye.* 41—49. old. (Bolsevik. 1950/24.)

Eredmények és perspektívák. (Egy kínai újság lapjairól.) 19—20. old. (Novoje Vremja. 1951/1.)

Jakovlev, V.: *Az igazság a Szovjetunióval kapcsolatosan.* 3—6. old. (Novoje Vremja. 1951/1.)

Néptanácskozásokról a Román Népköztársaságban. 3—6. old. (Román Tájékoztató. 1950/18.)

Szurdi István: *Pártszervezetünk — a helyi tanácsok irányítója.* 5. old. (Pártépítés. 1950/23.)